

J E L E N K Ö R.

32. szám.

Pest szombat april. 19dikén.

1834.

Foglalat: Magyar és Erdélyország (170—72 orsz. ülések; kinevezések; jelentés a' nemz. Casino tárgyában; próbatétek a' viadal- 's Ó-Budán az izraélita-iskolában; Kovács János, Plufa Athanáz és Berhelyi Bertalan †). Ansztria (haditszt-változások). Anglia (alsóházi ülésekben az egyetemek ügye; tory lakoma; influenza; napszámosak; Times az orosz politika ellen 's egyveleg). Franciaország (új ministerium; hadministeri parancs; angol és francia nemz. őrség. Gazette és National pöre; követházi ülés). Németország (Lipsee, München, Neuenburg és Frankfurtból hírek). Németalföld (v. Zuylen közleménye). Belgium (Brüssselben april. 5—6ikán zavar). Portugália (Napier újabb expedíciója). Éjszakamerika. Elegyhírek. Gabonaár. Pénzkelet.

MAGYAR- és ERDÉLYORSZÁG.

Pozsony april. 15. A' 170—172 orsz. ülésekben a' sz. kir. városok törvényszékei rendezéséről szóló czikknek 2 és 3ik §szai a' kerületi szerkesztés szerint fogadtattak el. Ezen 2ik §. tartalma: hogy városi telkekre nézve nemesek is városi bíróság alatt legyenek, (ide nem értve a' birsági vagy büntetési ügyeket) sőt más vagyombeli vagy személyi viszonyokra nézve is, midőn magokat szerződés által úgy kötelezék, az utóbbiak mindazáltal örökösökre ki nem hatnak. Sokáig vitatták: valljon e' §ban érintessenek é a' tisztetek vagy is úgy nevezett honoratorok? A' 3 §nál e' záradék „akármely bíróság előtt“ az illető szolgabíróra szorították.

Ferdinand kir. főhg. Ő Fensége mint Erdélyben az olly régóta szivszakadva ohajtott országgyűlésre meghatalmazott kir. biztos april. 8ikán délután érkezett meg Kolozsvárra.

Ő csász. kir. Főlsége Triesztben a' kormányzéknel megürült udv. tanácsnokságra gr. Pálffy Aloizt eddig Velenczében volt kormányzékni tanácsnokot méltóztatott kinevezni.

Kir. Fejedelmünk april. 8iki legfensőbb határozata szerint Reviczky Menyhért Bihar vmegyei alszolgabíró a' tiszántúli kerületi táblához számfeletti közbíróvá méltóztatott kegyelmesen kinevezni.

Utóbbi jelentésünkhöz a' pesti nemz. Casino felül, megigért pótlék-tudósításul közölhetjük pénztárának állapotját 1833ban január. 1sőjétől dec. 31ikeig: Az összes bevétel lefizetett részvények, foglalkozások 's kamatokból 's a' t. 23,944 fr. pengő; az összes kiadás, rendes költségekben, rendkívüli szerzemények, és 8400 pengő for. kamatra kiadott tőkepénzben, 23,059 for. és 36 kr. peng. Maradt tehát a' pénztárban 1834re 884 for. 's 24 kr. pengő; kamatozó pénztökekben, gőzhajói 's hajó-bátorságosító társasági (komárombeli) részvényekben összesen: 19,446 for. 29 kr. peng. A' megigazitandó tartozások jegyzéke a' jövő júniusi közgyűlésben fog előterjesztetni 's ugyanakkor a' Részvényes urak-

nak hirlapunk útján tudokra adadni. Egyébiránt az egyesület Részvényesei száma mostan, hozzá tudván a' legújabbán fölvetettek is, mintegy 445re megyen. A' részvényesek száma bérekesztve nincs, 's részvényes mindenki lehet, kit a' választottsági ülés arra méltónak ítél; mindazáltal az illy új részvényes tartozik az új aláírásra, melly 1835iki január elejétől egész 1840iki december végeig megnyitott, (minthogy a' mostani 6 évi aláírás e' f. év végével megszünend) egyszerűs mind magát aláírni. — A' Casino terebében folyamatba vett hangászati előadások tárgyában a' részletes elintézést az erre megbízott választottság következőleg állapítá meg: a). A' hangászat tartatik farsang-utáni első vasárnaptól kezdve a' lóverseny végeig, továbbá nov. elejétől farsang kezdeteig hetenkint egyszer, és pedig b) jelenleg minden vasárnap délutáni 4 óraker. c). A' részvényesnek, ha maga, vagy pedig családjával együtt megy be, nincs belépti-jegyre szüksége; kiadatik neki mindazáltal egy különös részvényi jegy családjára számára, hogy ez önelküle is bemelessen. d). Minden részvényesnek jelenleg 5 idegen személy számára van joga az igazgatótól belépti-jegyet kívánhatni. e). Foglalkozók és casinoi rendes vendégek a' szabályok szerint különben is az intézet minden kényelmeiben részesülhetvén, casinoi vendégjegyeik előmutatása mellett járhatnak be. f). Idegenek, utazók 's más hasonlóknak az igazgató van fölhatalmazva belátása szerint jegyet adni. g). A' casinoi szabályok, nevezetesen a' 4ik rendelet is ide alkalmaztatan-dók. E' hivatkozási rendelet szavai pedig következők: „Olly honbeli, ki már maga ura, vagy itt megtelepedett idegen, föld- v. házbirtokos, nagy kereskedő, gyáros, az intézetbe egyedül mint részvényes tag vétethetik föl, hogy annak javaiban részesülhessen. Vendégeknek pedig minden fizetés nélkül csak olly idegenek választathatnak, kik itt bizonytalan időre 's mintegy átmenőleg tartózkodnak, nem különben polgári vagy katonai hivatalban levők, tudósak, művészek, jól ne-

velt ifjak, kiknek a' pénzbeli áldozat terhök-re esnék." — Egyébiránt meg kell jegyezni, hogy a' hangászati előadás egészen új tárgy levén, elintézetésének leghelyesb módja csak idővel fog tökéletesen kifejlődni; 's azért a' fentebbi rendelkezések csupán ideiglenieknek tekintetvén, a' választottság által szükség és körülményekhez képest változtathatók. Végre tudomásul tesszük a' részvényes uraknak, hogy az idej vagy is 1834re szóló Casino-könyv megjelenvén, annak a' Casinobul megzerezhetése iránt rendelkezéseiket megtehetik.

Budapest: April. 17ikén vala számos néző jelenlétében a' pesti nemzeti viadal-iskolának század meghaladó tanítvánnyal próbatétele. Már a' csinos elrendeltü terem, mellyben a' nemes megyéknek országunk czimerét különféle fegyverfűzér 's képcsoport közt körülengő czimerei, buzdítva hatják meg a' belépőt, dicséretet 's magasztalást érdemel mindenben megtartott saját nemzeti színe 's bélyege miatt is. Vivás alatt nemes illedelemmel 's vidor könnyűséggel tünteték ki magokat ifjabb Fridrik ur, úgy szinte nagy ügyességgel 's az izmok hihetlen hajlékonyságával idősb Fridrik, Balás, Balog, Jankovich, Steinbach urak 's többen, kik e' daliás harcjáték alkalmával a' nézőség figyelmét nagy mértékben nyerék meg.

April. 10én tartá az óbudai izraelita-község alsó iskolája próbatételét, mellyre számos néző 's hallgató jelent meg. A' fi 's leány gyermekek száma 288. Ennyi növendékkel Neumann Salamon az érdemes tanító nemesak az alsó iskolákra mért tárgyakban dicséretes haladást tőn, hanem a' nemzeti nyelvben is annyira vitte azokat, hogy a' hazai földirásból, és szent történetekből igen helyesen készült beszélgetéseket mondathatott el velök. A' felsőbb osztálybeliek írásbeli feladásokat dolgoztak ki magyarul és németül. A' leány gyermekektől, kik között számosan igen szegény szüléktől származtak, igen szép kézmunkákat lehete látni, mit az érdemes tanító jeles buzgóságu hitvesének köszönhetni; végzetül két kilépő leányka tartá latható bucsúzó beszédet magyar nyelven, melly az egész hallgatóságot oly érzékenyül megindítá, hogy az minden valláskülönség nélkül a' jeles tanító párnak mind maga, mind az emberiség nevében különösen pedig nemzetünkében hála-köszönését méltó örömmel nyilatkoztatá hazafi törekvésökért 's áldást kívánt minden lép-teikre.

Kovács János ur Pálffy Antal és Miklós

hgek volt nevelőjök, az eperjesi g. kath. megye nyilvános könyvtárának alapítója 's a' magy. tudom. Akademia tiszt. tagja, Bécsben april. 12ikén mellviz-kórságban kimult. A' boldogult Egerben született 1764ben. Munkás életét tudományok 's nevelésben tölté. Szerzett vagyonát milly nemes czélokra fordítá, mutatják még élteben tett alapítványai, mutatja végrendelete, melly által szinte a' hazában föllállítandó köz hasznu intézetekre szánta vagyon nagyobb részét. Bővebb életrajzát az általa alapított eperjesi könyvtár fogja kiadni. M. K. Meghaláoztak továbbá: Gyulán f. hón. 6ikán Plufa Athanáz ur g. n. egy. iskolaigazgató, ki e' részbeni jeles érdemiért még 1827ben Ő Fölségének legfelsőbb tetszését nyeré meg, 's különben már számos év óta 11 tanuló látott el szükséges iskolai könyvek, tanulásra megkívántató szerek és gyakran ruházattal is; — Ungváron pedig Berhelyi Bertalan ur megyei első aljegyző igen szép reményü 's jeles miveltségü ifju élte nek 23ik évében.

A U S Z T R I A.

Ő csász. kir. Fölsége martz. 24ikéről az udv. haditanács alelnökéhez gr. Hardegg Ignác-hoz intézett legfensőbb kézírata szerint: a' Wellington serezed másod tulajdonosává Mesemacre altábornagyot; Lichtenstein serezed tulajdonosává gr. Rothkirch Lénárd altábornagyot; Würtembergi hg. serezed-tulajdonosává báró Koudelka altábornagyot; Herzogenberg serezed tulajdonosává báró Fleischschier altábornagyot; Eészterházy serezed tulajdonosává Ferencz Ferdinand főherceget, Ferencz modenai hg. ő fensége legidősb fiját; továbbá ugyanezen ezred másod tulajdonosává Járossy gen. őrnagyot; végre a' főhg. Lajos nevét viselő serezed másod tulajdonosává báró Schneider altábornagyot méltóztatott kegyelmesen kinevezni. — A' csász. kir. hadsereguél történt többi tisztváltozások pedig e' következők: gen. őrnaggyá lett ezredes báró Abele Venczel; ezredesekké következő alezredesek: Wenz Ferdinand báró, Keck Mihály, Kresz György báró 's Manger Ferencz; alezredessé következő őrnagyok: Collard József, Maltor József, Gedeon József, Appel József, Schwarzenberg Boldog hg., Mengen Adolf, Lichtenberg Miklós gr., Riepenhoff Lajos, Christ József báró 's Avril József; őrnagyokká következő gyalog és lovag kapitányok: Engelthal Kajetán, Nobili János gr., Binder Ignác, Matiega Ferencz, Dobrowolsky János,

Hemil
Károly
ler An
goston
jos,
megür
rancsn
rencz
ver-gr
József
be ren
nokká.
ner Al
sa, L
zel, K
báró;
mindke
zsef, I
őrnagy
kal; k
Eymán
nyajan
azok v
tek: H
haditan
György
gothai
Leopol
n.keres
nagy a
Péter e
3ik osz
des a' p
resztjé

Az
ckingha
a' kirá
találkoz
Ezután
vita, S
döttje
ellen:
vet toh
zetekne
lomben
dósságr
statustó
meg a'
zették
dás nél
az oxfo
statustó
collegi
mivel e

Hemikar Lajos, Haslinger József, Müller Károly, Soyka János, Fischer Károly, Müller Andor, Lauterbach János, Stwrtnik Ágoston báró és Cortesi Kelemen. Collin Lajos, báró Wacquant-sorezredi őrnagy, a megürült Widakovics-gránátos-osztály parancsnokává nevezteték; Zahorzanszky Ferencz báró Wenz-, és Fiedler József Drever-grán.-osztály parancsnoka lón. Rochlitz József 5ik pattantyus-ezredbeli őrnagy Grätzbe rendelteték várórségi pattantyui parancsnokká. Nyugalmaztattak: altábornagy Gollner Aloiz báró, generalőrnagy Neumann Miksa, Lang Fülöp, mind a' ketten nyugpénzzel, Koch György Sándor és Woeber János báró; alezredes Haas István, Oehm Ferencz, mindketten ezredes-czimmal, Svaiczter József, Drever Fridrik és Münstermann Arnold; őrnagy Schaupel József különös díjtoldalékkal; kapitány Pelka Erazm, Moudrey József, Eymann József és Stubik János gr., mindnyájan őrnagy czimmal. Idegen rendeket 's azok viselésire legfensőbb engedelmet nyertek: Hardegg Ignác lovassági gen. 's az udv. haditanács alelnöke a' parmai Constantin sz. György-rend n.keresztjét; szász-koburg és gothai hg. Ferdinand altábornagy a' belga kir. Leopold- és Szász-Ernesztin hg. házi-rend n.keresztjét; Wieland György báró altábornagy a' lengyel kir. fejjér-sas rendet; Zanini Péter ezredes az orosz cs. sz. Wladimir-rend 3ik osztályát, és Mylius Gyenes báró ezredes a' pápai sz. nagy Gergely-rend közép keresztjét.

ANGLIA.

Az alsóházban mártz. 26kán jelenté Buckingham ur, hogy ő april 24kén fölrást fog a' királyhoz indítványba hozni az Angliában találkozó lengyel szökevények segedelmire. Ezután a' cambridge-i kérelmek fölött folyt a' vita, Sir R. Inglis az oxfordi egyetem küldöttje különösen ezeket mondá a' kérelmek ellen: Az egyetemekre, ugymond, hamis nevet tolnak, ha azokat (Angliában) statusintézeteknek nevezik; 's kérdi, ugyanazon értelemben teszik é azt, millyenben a' statusadósságról szólnak, 's valljon az egyetemek a' statustól vagy a' nemzettől ajándékoztattak é meg a' közjóra? O'Connell ur, 's mások igenzték azt. A' szónok azonban minden zavarodás nélkül folytatván beszédét kifejté, hogy az oxfordi egyetem csak 200 ft. stget húz a' statustól, 's hogy p. o. inkább a' maynoothi collegiumot lehetne statusintézetnek nevezni, mivel ez a' nemzettől többet kap, mint a' cam-

bridgei 's oxfordi egyetem összeleg. Azt kérdé továbbá: valljon abban hiszik e' a' dissenterek alapulni követlésöket az egyetemekre nézve, mert az ott hivatalkodó tanítók a' statustól 40 ft. stget nyernek évi fizetésül? Minden, mit a' dissentereknek megadhatni, egyedül azon jogban áll, mellynél fogva saját intézeteik is oszthatnak baccalaureusi, vagy magisteri tiszteczimet, csak hogy ne királyi vagy parlamenti jóváhagyás v. szentesítés mellett; 's várnók el azután, ugymond, hogy az általok osztatandó tiszteczimeknek a' nemzet annyi becsét fog e tulajdonítani, mint a' Cambridgetől, vagy Oxfordtól osztottaknak. Mi a' collegiumok alapítását illeti, az mindegy akár katolikusok, akár dissenterek alapíták azokat; onnan a' dissenterek semmi követlést sem vonhatnak; elég ha a' mostani birtokosak joggal vagynak birtokaikban, mert olly tulajdont, mellyet valaki 600 éven által zavartalanul 's visszaélés nélkül birt, háborgatni nem szabad. Az alsóház nem népoktatási hely (kaczaj) 's az egyetemek jogaihoz nyulni annyi, mint az egyház bátorságát, 's ez országban a' keresztényiség fenállását veszélyeztetni. "O'Connell ur ostromlá ez állításokat 's azt véle, hogy a' tárgy igen is az alsóház elé tartozik, mert egy polgárosztály lealacsonyittatásáról, 's egy másik felmagasztaltatásáról van szó. Előadását a' ház hangos tetszéssel fogadá, valamint Shaw urét is, ki azon hasznokat számlálá elő, mellyeket az ország a' dissentereknek a' dublini egyetembe bocsáttatásából tapasztalt. Palmerston, mint a' cambridgei egyetem néhai képviselője a' kérelemhez járulását jelenté, R. Peel pedig igen ellene szólott, azt állítván, hogy a' dissenterek jövendőre majd többet fognak kívánni, ha mind a' két egyetemenél akadémiai tisztlépcsőkre bocsáttatnak, 's ha a' püspöki egyházakban az isteni szolgálát alul fölmentenék őket, az egyetemekben minden valásbeli oktatás megszűnnék, 's ha fel nem oldatnának, a' dissenterek lélekisméreti kényszerítésről panaszkodnának. A' speaker félben szakasztá beszédét, mert három álla felismét, 's így a' vitát husvét utánra kelle halasztani. —

A' scott toryk Melville lordnak fényes lakomát adtak. Ez alkalommal az ünneplett dicőségének tartá, hogy politikai pályáját Pittel kezdheté, 's Wellington hggel végezheté. A' jelenvoltak közül többen, 's kivált Bucleigh hg (légdúsabb telekbirtokos Scotiában) marczonán szóltak a' politikai raisonneurök ellen, kik a' most szenvedő földműves érdeke-

ket, a' kézmű-érdekekkel ellenkezni állítják. — Az influenza (nátha-hurut) Londonban néhány hét óta járvány. Egy időtől fogvást az angol halászcsoportokat a' francia őrhajósok nyugtalanítani kezdék, 's nem rég Jersey szigeten egy olly hajóbelit saját csolnakán agyonlőttek. A' dolog Angliában főkép a' partmelléken bosszuságra gerjeszté az elméket, 's rossz következési lehetnek, ha el nem intéztetnek. Az alsóházban tett kérdésre a' ministerek azonban nyugtató választ adtak. — Ném rég hat napszamos állott törvényszék előtt, kik társaikat tilos egyesületre akarák csábítani, melly a' többi kézmű-egyesületekkel a' nagy összeesküvést vala segitendő végrehajtani. — A' vétkesek hét esztendei deportatióra ítéltettek. —

A' Cobbett Register lap beszéli, hogy Jackson general egy a' bank ügyében hozzá küldött biztosságnak azt válaszolá: „Ő azon soha sem kételkedett, hogy pénztözsérek (Makler v. speculansok status-papírosokkal) valamint mind azok, kik kölcsönzött tőkepénzsekkel dolgoztak, az ő rendszabása által tetemesül szenvedni fognak, de illy emberek meg is érdemlék a' megbukást.“ A' Timesban ismét kemény cikkelyt olvashatni Russzia politikája 's Törökországhoz állása felől. „Alig mulik nap úgy mond, mellyen féltékenysége 's gyűlölsége próbáját ne adná Russzia, midőn Angliával összeütközik, nem csak Európában de a' legtávolabb világrészen is. Minden cikkelyben ócsárolja az angol nép védlegi (defensiv) szellemét, mellyel Russzia tovább harapozásinak ellenszegül. Levelek a' Vistula 's Dunamellékről telvék azon eddig csak morális ellenszegülési megtámadásokkal, mellyeket a' britt nemzet Russzia főuraság-vágyi tervének keleten ellenébe állít. Már most a' két kabinetet akarnák egymástól elidegeníteni, állítván, hogy a' britt sajtó e' tárgyban elhallgatott. De ha mi (a' Times) határozottan 's bosszusan ellenmondunk annak, mintha az angol nép Russzia viseletén igaz keserűségéből egy mákszemnyit engedett volna, 's ha bizonyítjuk, hogy mi mindenben, mit Franciaország illyen viseletre ócsárolva ellengördített, vagy gördíthet, teljesen, 's őszintén megegyezünk, mi lesz akkor azon mendemondából, mellyet e' két ország érzelmei meghasonlásáról, 's azon fenakadásról, mellyet politikai kapcsolatjok szenved, mesélnek? „A' Times továbbá egy nem rég megjelent cikkelyre utal a' Foreign Quarterly Reviewban, hol következő hely is for-

dul elő: „Russzia védelmét ajánlotta, 's beavatkozási jogot nyert. Viselete azóta az ismért régi volt: bécelegyül a' kormány 's jobbagy közti minden ügybe; táplálja az izgágát, mellyet elintézni állít; elcsábít hol erőre, 's elnyom hol gyengeségre talál; míg kifogyás 's belső árulás a' hódítás munkáját bevégezik.“ — E' cikkelyére a' Timesnak egy londoni levél azt jegyzi meg, hogy az annál figyelmet gerjesztőbb, mivel nem rég mind az angol mind a' francia ministerek teljesen nyugottaknak mutatkoztak e' tárgyra nézve. Vagy szeszélye tehát ez a' Timesnak, vagy meggyőződött az angol kabinet a' felől, hogy kelet ügyében csakugyan hathatósabban kellene föllépnie, 's előre csak a' nemzet ér-lükkenésit (Pais) tapogatja. Ha ez utolsó áll, úgy a' kérdés e' megtámadásnál nem marad, hanem rövid idő mulva mind a' két ház előtt szóba jövend; ha pedig csak szeszély: a' Times holnap majd másról beszél. — Mintegy 5000 főnyi szalagos férfi (Ribbonmen) gyülekezet ballaga martz. 17ikén St. Patrik napján teljes mars-rendben Down patrikba fehér, zöld 's vörös keresztrel, némellyek még övvel is ékesítve. Minden csapat elején egy sipos ment. Börtönparancsok bocsáttattak ki 's többen elfogattak közülök, kik a' törvényszék elé fognak idéztetni. — A' kézművesek egyesületétől, melly különösen Somersetsshire grófságban félelmesen terjed, egy küldöttség kérelmet nyujta Melbourne lordhoz, az „egyesület“ hat tagjai ellen kimondott ítélet enyhítése végett, melly deportatióra kárhoztatá azokat. M. lord megígéré, hogy a' kérelmet a' királynak be fogja mutatni.

FRANCZIAORSZAG.

Folyó hónap 5ikén, mint mult lapunk emlité, a' Moniteur közli a' kir. april. 4iki rendeléseket az új ministerek kineveztetésiről: Rigny gr. admiral Broglie helyébe külügyek miniszterévé; Roussin báró admiral 's francia követ Stambulban, tengeri ügyekévé lön, Persil ur pedig eddigi főügyvéd Barthe ur helyébe pecsétórré (v. igazságivá), Barthe ur kincstár elnökévé 's francia párré neveztetett. Martin ur Persil helyébe lépett főügyvédségre, Thiers ur d'Argout gr. helyett belügyministerré tétetett, d'Argout ur pedig bank elnökévé 's Duchatel követ ur kereskedési miniszterre. Soult marsal a' tanács elnöke 's hadminister marad, Humann ur a' financoosztályé, Guizot ur pedig a' nyilvános oktatásé. Se-

bastiani követte nevezteték a' nápolyi udvarhoz. —

Hadministeri rendelkezésnél fogva mártz. 14-ről azon minden fegyver nemü altisztek 's közlegények, (azokat is értve, kik Afrikában, vagy Anconában vannak,) kiknek szolgálati-dejük még az idén kitelik, 's újra be nem állottak, haladéktalan honjokba bocsáttatnak. A' lovasságnál azonban a' hazabocsátás csak hal-kan intéztetik. — Mártz. 29-én itélé el a' párisi törvényszék a' Gazette de France pörét, melly a' bordeaux-i hg. nagy koruságáról (majorennitas) 's az adó-megtagadásról közölt két cikkely végett arról vádoltatott, hogy a' kir. jogokat támadta meg, 's törvények elleni engedetlenségre bizgatott. Szerkesztői Génoude és Janvier uu. magok védelmezik magokat. Az esküttek kevés időre visszavonulván tanakodásuk következménye az lett, hogy a' Gazette mind a' két vád alul fölmentetett. — Párisból mártz. 28-ról írják, hogy a' schweizi francia követ nyilvánítása szerint az idegen hatalmak a' Schweizban tartózkodó lengyelek kiűzetését folyvást sürgetik, 's hogy ő részéről a' Freiburgban tartózkodó legitimisták kihajtását fogná kivánni. Eközben, mint mondják a' Bernben levő lengyelek újra puskaport vásárlottak. — Négy fiatal republicanus, kik Marseilleben ezelőtt két hónappal némi város-hajdu csapattal volt czivódás következésében befogattak, mártz. 21-kén mint gályarabok bé-között kézzel lábbal Aixbe vitettek, noha az esküttszék által még el sincsenek ítelve. — Milly kevésse van Franciaországban nemzeti élet, kitetszik a' francia nemzeti őrségi rendszer, 's az angol Yeomanry (fegyveres polgárság) közt divatozó különsegből, mint szinte a' francia, 's angol esküttszék közöttiből. A' nemzeti őrség Franciaországban igen kínos és unalmas szolgálat, mert katonásan üzik azt, mi Angliában eszök ágában sincs. A' francia nemz. örök soha sem állanak össze magoktól, midőn érdekek kivánná; törvény 's parancsnoki szózat kell arra, hogy a' francia mozduljon. Ő úgy véli, a' rendet fentartani katona 's nem polgár dolga. A' nemzeti őrség neki nem előjog, nem politikai kiváltság, mint az angol Yeomannek. A' Yeomanry olly szerkezet, mellyben a' polgár önállása 's függelme, mint tagé ezen intézet lánczában teljes egyensúlyban vagyon. A' nemzeti őrség a' francziának teher, 's annyiszor lerázza azt az esküttszékkal együtt magáról, mennyiszor csak lehet. — Angliában az esküttszék nagy intézet, nem törvény szabály, nem száraz „kell“, de a'

nemzet nedve és vére, 's mint a' lélekzés, organikai életéhez tartozik. Franciaországban az esküttszék törvény-hozta teher. Az esküttszék tagjai örömet átengednék hivataljokat a' törvényszékeknek, valamint a' nemzeti őrség tagjai övéket a' katonaságnak, 's rendőrségnek. A' klubbok ellen leghathatósb eszköz volna tulajdonkép a' nemzeti őrség 's esküttszék. Angliában egy sereg radicáltól sem rettegnek, mert van nyilvános szellem, melly annak derekasan ellenszegül. Nem szenvedőleg a' hideg törvény nevében, hanem cselekvőleg, 's közszellem által lelkesítve számolhat 's bizhatik az ottani kormány a' nemzeti nagy tömeg buzgó segédelmében. — A' Cassatio-szék april 4-én az 1834iki National feljebbvit ügyében azon okkal gyámolított ítéletet hozá, hogy az 1834iki National valóban új hirlap, mellyre az 1822 évi mártz. 25-iki törvény 7-ik cikkelyét helytelenül alkalmazák, 's ez által az 1828iki törvény cikkelyeket sérték meg. Ehezképest a' Cassatio-szék megsemmisíti a' törvényszék ítéletét, 's az ügyet az alsószejnai törvényszékhez utasítja. —

A' követházban april. 4-ikén Mosbourg ur javaslatát fejté ki, mellynél fogvást a' legközelebbi kamara-ujításkor senki követte ne választathassék, se kamarai tag ne maradhasson, ki olly kereskedés-adásvevés-alku-szállítások-vállalkozás- vagy bármí más szolgálat 's viszonyban érdekesül, melly t. i. a' statussal vagy azon igazgatásokkal, mellyek statuspénzzel bánnak, számadásokra 's kiegyenlítésekre szolgálhatna alkalmul; a' nem választathatás pedig addig tartson, míg e' dolgok teljesen tisztába hozva 's kifizetve sincsenek. E' rendszabás ne csak névtelen, hanem törvényesen felhatalmazott társaságok részvényesire is terjedjen. Jaubert ur ellene, Perger mellette szólott, ugy szinte Gaugier ur is. A' kamara gyenge szótöbbséggel a' javaslatot megfontolásba nem venni határozá. — A' Gazette Lafayette generalt olly betegnek állítja, hogy az orvosok a' szobából kimenést is megülták neki. Az Ami de la Charte mártz. 3-ról beszéli, hogy Nantesban éjjel némi lakoma alkalmával, mellyet 100 kézműves tartott, az utczákon rendetlen-ségek voltak, 's a' Marseillaise dúdolása közben ezt kiáltozák: Eljen a' haza! le Lajos-Fülöppel! ki az egyesületi törvénnyel! éljen a' republica! le a' megvásárlott követekkel! De minden következés nélkül maradt. — A' Tribune több egyesület részéről benyújtott ellenmondáson felül az egyesületi törvény ellen

közül egyet 2544. aláírással a' lyoni gyárle-
gények társaságától is, mellyben nyilatkoz-
tatják a' tagok: „hogy ők soha sem hajtják
fejüket illy gyalázatos járomba, gyüleseit
folytatni fogják, 's minden erővel, melly tu-
lajdona vagy sajátja szabad férfinak, minden
baromi megkisértésnek ellenszegülni készek.

NÉMETORSZÁG.

Lipcsében a' rendőrség nem rég minden
ottani lapszerkesztőhöz körlevelet bocsátott,
mellyben tudatja velök, hogy ezentul még a'
censurára beküldött kéziratok is, azaz, nem
csak nyomtatottak hanem írottak 's töröltek
is főbenjáró nyomozás tárgyai lehetnek, ha
t. i. az szükségesnek fog ítéltetni. — A' ba-
jor országgyűlésről azt mondja egy müncheni
levelező, hogy az olyan csendes mint az álló
víz, 's igen különböző a' multkoritól, noha tán
egy tizedet kivévén mind az előbbi tagból áll. —
Berlini hírek mondják, hogy a' Berlinbe utazó
belga követ Goblet general itt nehezen fog
követkedni, mivel Gothában vesztegel. — A'
müncheni politikai ujság elbeszéli: mi ok in-
dította Neuenburgot arra, hogy a' schweizi
szövetségből mint canton kilépjen. Neuenburg
már régen kért arra engedelmet uralkodójá-
tól, de mindeddig némi tekintetek gátlák azt.
Innen Schweizban azt vélték, hogy Neuenburg
hercege, semmi esetre sem akar e' szándékban
megegyezni, 's magas becsünek nézi herceg-
sége kapcsolatát a' respublicával. Most, hogy
Neuenburg hge megegyezését az elválásra
megnyeré, jele, mennyire csalatkoztak a' fel-
jebb vélemény pártolói; de tanúja egyszers-
mind, hogy nyomos ok sürgetheti e' rendsza-
bást, melly huzamos ideig akadozott, 's nem-
láthatni még most által, mi vala megérlelni ké-
pes e' hirtelen határozást. E' kérdés iránt
érdekes közleményeket várhatni. — Frank-
furt april 4ről: tegnapi, a' tavalyi „tá-
madás“ évnapja csendesen folyt le. Este 9
's 10 óra közt azonban nagy lármá terjedt vá-
rosszerte. A' legnépeseb utcákon összefutot-
tak, 's azt hívék, hogy valami új borzasztó
jelenés készül. De csak hamar kitudák, hogy
vaklárma. Tudillik, furcsa hosszú kötelen
félig döglött lovat hurezoltak az utcákon ál-
lítólágg baromvoshoz, de a' ki vonakodott
kapuját megnyitani, 's e' miatt töménytelen
ujságkiváncsi tódult össze, kik a' hosszú kö-
telet látván azt feeskendő-csöveknek vélek 's
gyuladást gondoltak. Azonban egy óra mulva
mind szétoszlott, 's a' nyilvános csend nem
háborítottott többé. — Az előadott eset valóban
bélyeges. A' revolutio nem mer tetteleg föllép-

ni már, hanem csak gonoszul incselkedik.
A' fő izgatók megszöktek és Schweizba lö-
dültek.“ —

NÉMETALFÖLD.

A' frankfurti főpostaujság Haagából je-
lenti: hogy f. h. 4kén a' külügyek időleges
ministere van Zuylen báró a' generalstatusok
mind két kamarájának politikai közleménye-
ket tön, mellyekben előadván a' londoni Con-
ferentia felfüggesztetése okát, szerencsésnek
vallaná magát, ha azon feszültség ohajtott vé-
gét adhatná hirül a' kamaráknak, mellyben
Hollandia még mindig leledzik. Azonban min-
den igazságos várakozás ellenére sem kedve-
zők a' kilátások. A' hollandi királyhoz a' bé-
csi, berlini 's pétervári udvar követe Schwar-
zenberg hg két fő pontot hozott: 1) hogy a'
király minélelőbb kérdezze meg a' nassauai ház
atyavérségét 's a' német szövetséget, hogy
Luxemburg walloni része átengedése iránt meg
egyeznek é's mikép? 2) hogy a' londoni confe-
rentia újra folyamatra vétessék, 's végegyezés
kötessék. A' király nem vonakodott a' kívánt
kérdést megtenni; de a' végegyezési alkudo-
zások még nem haladtak annyira, hogy lemond-
ásra határozhatták volna magokat, mivel Hol-
landiára nézve a' nyomos pontok még végezet-
len maradtak, 's a' lemondás ezek sikerére nem
kedvezőleg hathatott volna. A' király azonban
ez áldozatot is kész vala megtenni a' közjó-
nak, 's reménylé, hogy a' fenforgó pontokat
a' részvevő hatalmak egyenesség 's jog sze-
rint fogják elintézni. Mult nov. 3kán elküldé
az e' tárgyiránti megkérdezést a' szövetség-
gyűléshez, hogy ott 15kén vétessék föl. Nov.
7kén pedig Biberichbe küldé (a' nassauai ház
tagjai gyűléséhez). A' Nassauai hg, Nassauai
Fridrik hg távolléte miatt csak f. é. jan. 18án
küldötte válaszát meg a' szövetséggyűlési kö-
vetnek. A' nassauai ház atyavérsége 1783ban
kötött öröklési szerződésénél fogva, 's a'
bécsi záradék - acta következtében elutaló
vagy is tagadó választ adott. A' király-nagy
hercegnek tehát azon pillanatban lehetlen volt
a' lemondásban megegyeznie. Ennyi áldozat
után Hollandia azt ohajtotta volna, hogy leg-
alább méltányos (tűrhető vagy elviselhető) vég-
egyezés kötessék, 's reménylé, hogy Lon-
donban, miután a' Frankfurtban 's Biberichben
tett lépések hirét fogták venni, a' conferen-
tia munkáit is újra fölveendik. Azonban An-
glia 's Franciaország odanyilatkoztak, hogy
a' Conferentia munkáit nem a' német szövét-
ségnél vagy Biberichben tett lépések hanem
az onnan veendő kedvező válasz után fognak

ujra megindíttatni. E' kívánatnak is meg akarván Hollandia felelni, Reede gróft Biberichbe küldé, hogy a' bécsi 's berlini udvar meghatalmazottival egyesülten lemondásra bírják a' Nassau herceget. Mindennyi törekvések daczára sem akarnak némellyek a' hollandi kormánynak hinni. Mi lehet annak oka, nem tudja; de fájlalja ezt az egész hollandi nemzet, midőn folyvást kénytelen tapasztalni, mikép divatoznak előitéletek ellene. Végül a' belga seregmozgásokról beszél, 's megjegyzi, hogy Hollandia csendesen fogja magát a' mellett viselni, 's igéri, hogy Németalföld mind egykoruji, mind az utóvilág előtt igazolva lesz.

B E L G I U M.

Brüsseli hírek april. 2káról mondják, hogy a' belga hadban nagy mozgás uralkodik, 's a' francia kormány is sergeket indított a' szélek felé, honnan Hollandia részéről a' behorhanást a' mint látszik nem tartják lehetlennék. Givetbe élelmi - szereket is takarítanak. — Brüssel april. 5iki estvéjétől 7ike délutáni 1 óraig, meddig a' legujabb hírek terjednek, iszonyu rendetlenségek láthelye, melyeket az imént említett nap reggelén sok ezernyi példányban szét osztott „Felszólítás a' belga néphez“ okozott, 's mely heves szidalmak után a' pórságot buzdítja, hogy magát az Orangistákon, (az orániai v. hollandi országlóházhoz szító) 's különösen azon személyeken boszulja meg, kik az orániai herezeg árverésen eladott lovainak visszaváltása végett a' pénzgyűjtő ivet aláírták, 's kiknek nevét a' Lynx (orangista hírlap) kiadá. E' felszólítás foganatos is vala, mert még 5ikén estve kezdték a' dulást 's pusztítást, melyet az utóbbi hírek elindultakor még mindig egyenlő dühhel folytattak. Brüsseli levél april. 6ikáról következő részleges rajzot ad a' felől: „Tegnap reggel néhány ezernyi nyomtatott példány (felszólítást a' belga néphez) szórtak széllyel a' csap-székekben 's utczákon, mellyben mindazon személyek, kik az orániai hg. lovai visszavásárlatára adóztak, névszerint fel valának jegyezve, 's a' nép boszujának czélul kitűzve. Már éjjel kezdék a' házakat megrohanni; ma reggel a' pórság nagy számban csoportozott össze, és sebes (ostrom) lépéssel tódult Ursel, 's de Ligne hercegekhez, Trazegnies marquishoz, Chimay és több más személyhez; házaikban mindent összezúzózt, 's az ablakon kidobott. Ligne hg. házában még csak egy gombostű sem maradt, ugy Trazegniesében sem. Az odasiető katonaság megrakta ugyan a' házakat, de nem vala képes a' nép

dühének gátot vetni, még a' király megjelente sem csilapíthatá azt le, ki lóháton több utcán keresztül lovagolt. Most, délután 1 órakor, ezernyin zajognak az utczákon; az egész város forrong. Több asszonyosság, kik amaz aláírás-ivre jegyzék nevökét, az angol követ lakába futott, hol tanuji voltak Ligne hg. háza feldúltanak; a' hg. maga reggeli 3 $\frac{1}{2}$ kor szökött meg. Utánirat délután 3 $\frac{1}{2}$ kor: A' belső minister lóháton járja be a' várost; a' polgármester 's egyéb tanácsbeli személyek pedig az utczákon rendre szólították fel a' népcsoportokat; de mindedig süker nélkül. Délután 4kor: A' fripiérs (régí ruha-utca) utcában Allard testvérek háza össze van rombolva, püspök-utcában az orangista clubbé hasonlag. Az ismért Ducpetiaux felszólítja valamennyi lengyelt, hogy azonnal a' pénztérre gyűljenek; még nem tudni mi czélra. 4 $\frac{1}{2}$ kor: Polgármestertől aláírt felszólítást raggatnak minden szegletre; a' nép csendre intetik; már most a' katonaság erővel fog fellépni. A' játékszínben ma, a' „Portici nemát“ kellene adni; tegnap kívánták; de ugy hiszik, a' játékszín ma zárva marad. Mi rettentő állapotban vagyunk; a' város a' szó legsajátabb értelmében pórság kezei közt van, melly mindent ront, zúz. A' Journal de la Belgique 's a' Courrier Belge, mint april. 7ikén egyedül megjelent lapok szinte hírt adnak e' dulongásokról, de csak 6ika reggeli 9 óraig, midőn a' pusztítók épen a' Ligne hg. háza előtt csoportoztak. A' Courrier Belge keserűn panaszkodik e' kicsapongáson, és sürgetve unszolja a' kormányt, hogy e' garázdaságot hathatosabban fékezze, mint eddig, minthogy első köteleességét sértené meg, ha t. i. a' személyt 's tulajdont sükeresen védeni nem bírná; arra figyelmeztet továbbá, hogy ha e' dulás ellen gát nem vettetik, az által a' város fog szenvedni legtöbbit, mivel a' tulajdonosak kármentesítése rá háramlík, mi annál nyomasztóbb lenne, minthogy az 1830 's 1831-ki borzadalmak miatt is már tetemes summákat vala kénytelen fizetni.

P O R T U G Á L I A.

A' Courier levelezője Lissabonbul martz. 22ikéről következőt ír: adm. Parker 18ika estején sietve küldé innén ki African gőzhajót zárt rendelésekkel, mellyeket csupán a' siktengeren bonthata-föl. A' hajó rendeltetése felől még bizonyost nem tudnak, de közösen gyanítják, hogy Vigoba küldetett a' Scorpion salupp ügyének elintézése végett. A' salupp t. i. néhány nap előtt d. Miguel részére

Angliából hadiszereket szállítván, midőn Caminhához megérkezék, a' folyam spanyol feléről lövésekkel fogadtatott. A' kapitány meg akarván tudni ez ellenséges bánás okát, kiszállott a' spanyol partra, de itt azonnal elfogták 's azóta folyvást erős őrizet alatt tartatik. Maga a' hajó azonban a' tulsó parton további gatlás nélkül kirakodott. 21ikén este telegraphi hir jelenté Leiriából, hogy adm. Napier három hajóval Figueiránál szerencsésen kikötött. Mások azonban e' hiren kétkednek, 's egyéb tudósítások után inkább hiszik, hogy Figueiránál kikötni szélvész által gátlatván, Caminhához vonult 's ott szállott ki. Ezt erősítik Portóból 24ikéről költ levelek is, irván: hogy a' város-kormányzó épen most kapá Napier tudósítását Caminha bevétele felől. Ő a' város közelében 500 embert szállított ki 's velük a' várost, melly d. Mariához különben is hajlott, megrohanás által vette be; most e' sereg Viana ellen vonul. — Portóban a' kimozdítható ezredekhöz parancs ment, hogy magokat minden pillanatban készen tartsák indulásra expeditiókép, mellynek különben se valódi czélját, se vezérét nem tudják; ez utóbbit Lissabonbul várják 's mint gyanítják gen. Stubbs leend. Alkalmasint ez expeditio a' szándékolt spanyol beütéssel összefüggésben lesz. A' portobeliek igen zúgolódnak e' készülétek ellen, minthogy általok minden véd-katonaságtul megfosztatnának. D. Carlos, hihetön szinte e' mozdulatok büzéire, elhagyá a' spanyol széleket 's Lamegoba vonult; kísérő fegyveres hada 400ra megy, 's Miguel rendelkezésénél fogva élelemmel a' lakosok által tartatik, valamint saját portugáli katonáik. Santarem előtt a' két tábor folyvást vesztegelve farkasszemmel néz egymásra, egyik sem bátorodik támadáshoz fogni, de védelemre mind a' kettő elszánt.

ÉJSZAKAMERIKA.

Jackson 's az őt környező személyek egymásután veszik a' névtelen leveleket, hol halállal fenyegetik őket, ha bank iránti viselkedést nem másolják meg. A' képviselőház a' depositumok kérdését 32. szótöbbséggel az

eszközök 's módok választmányához utasítá. A' ház ezen végzése a' washingtoni Globe-ot (kormánylap) diadalénekre buzdítja, ő a' kérdést már eldöntöttnek nézi, 's azt hiszi, hogy a' nép azon országos csapásokra, mellyeket a' végrehajtó hatalom akar létesíteni, majd segéd kezét nyujtand. De a' Daily Advertiser e' történetről azt mondja: Nem kell feledni, hogy az igazgatás azonkívül, hogy a' képviselőházban csak csekély többséget bír, a' tanácsban nyomos többségű ellenkezésbe ütközik. E' helyzet kettőzteti azon nehézségeket, mellyek a'zt környezik, 's legyőzhetlen akadályt fog utba gördíteni, ha ujdön elly rendszabásokhoz nyuina, mellyek a' köz inséget még szaporítanak. — Uj orleansi hírek után a' bukások oda is elterjedtek, ugyan is tiz nap alatt öt ház bukott meg. —

ELEGY HIREK.

A' Gazette des Tribunaux jelenti, hogy Cabet ur Belgiamban megérkezett. Martz. 25-kén azonban hirtelk, hogy Londonban van. — St. Vincze sziget képviselőháza a' rabszolgafelmentés indítványának ellenmondott. — Cantoni (China) hírek nov. 16ról mondják, hogy az áradások Chinában iszonyu károkat okoztak. Csien-Csau város majd egészen feldúlott, minthogy a' hullámok 18,000 házat sodrottak el, mi közben sok ember is elveszett. — Münchenben egyszerre azon hir terjedt el, hogy Hauser Gáspár gyilkosa feladta önmagát, mire azon körülmény szolgált alkalmul, hogy egy bitaug ember eltérve az országutról 's igen megéheztén azzal akart magán segíteni, hogy egy parasztnak magát Hauser gyilkosa gyanánt fődözte fel, 's azon remény alatt hogy illy ritka madár által a' tudvalevő 15,000 forintot megnyerendi, attól jóltartást szerzett magának. Az ártatlan gyilkos Berlinbe czipeltett, vallomását azonban visszahuzta, 's talán régen szabad lábra tétetett volna már, ha minden törvényesítés nélkül levén, még egy darabig fogva nem kellene tartatnia. Legfuresább e' dologban az, hogy a' paraszt pénzét (15,000) kívánja, 's nem akarja hinni, hogy algyilkost adott fel.

A' gabona pesti piaci ára april. 18ikán 1834:

posz. m. vál. gar.	legjobb	közép	csekély	posz. m. vál. gar.	legjobb	közép	csekély
Tisztabuza	—	103 $\frac{1}{2}$	96 $\frac{1}{2}$	Zab	43 $\frac{1}{2}$	42	41 $\frac{1}{2}$
Kétszeres	83 $\frac{1}{2}$	73 $\frac{1}{2}$	65 $\frac{1}{2}$	Köles	—	—	—
Rözs	56 $\frac{1}{2}$	53 $\frac{1}{2}$	46 $\frac{1}{2}$	Köleskása	—	—	—
Arpa	53 $\frac{1}{2}$	50 $\frac{1}{2}$	—	Kukoricza	53 $\frac{1}{2}$	51 $\frac{1}{2}$	50

Pénzkelet:

Bécs april. 6ikan középar pengő pénzben			
Status 5 pC. kötel.	97 $\frac{5}{16}$	Bécs 2 $\frac{1}{2}$ pC. bankók.	57 $\frac{1}{2}$
" 4 pC.	87 $\frac{3}{4}$	Kam. 2 $\frac{1}{2}$ pC. kötel.	57 $\frac{1}{2}$
" 1820 ^{ki} kölcs.	202	Bankrészevény	1239
" 1821 ^{ki} "	137 $\frac{1}{2}$	Cs. arany pCt. agio	2

Szerkezteti Helmezy. Nyomatja Landerer.